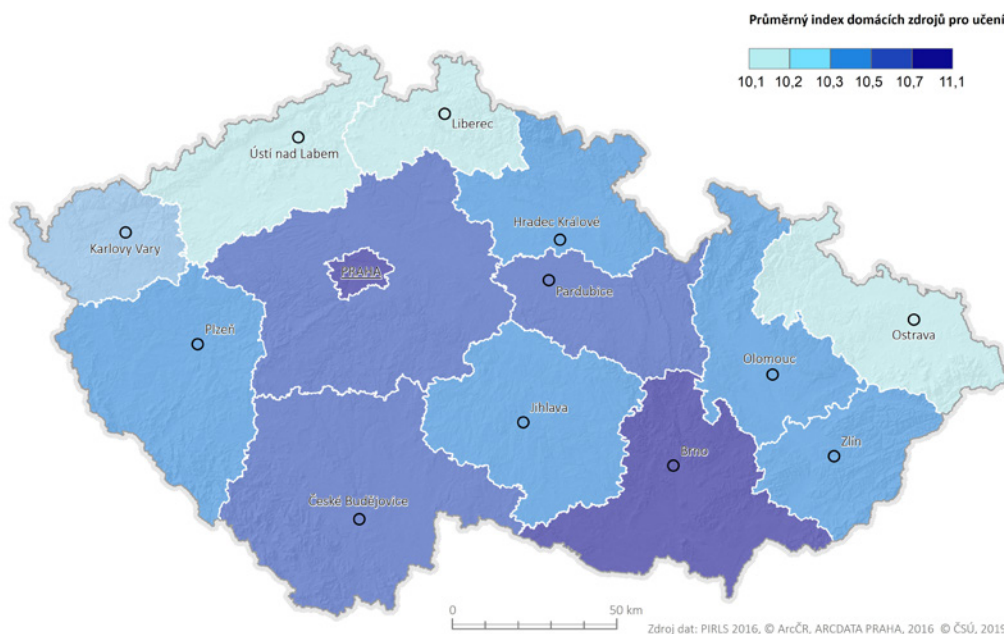

2 NEROVNOSTI

2.1.1 Index socioekonomického statusu v krajích

Socioekonomické charakteristiky českých krajů jsou výrazným faktorem ovlivňujícím výsledky českých žáků a stojí za podstatnými rozdíly mezi školami (zhruba z poloviny). **Předchozí zjištění ukázala, že existují regionální rozdíly v průměrném socioekonomickém statusu žáků (SES), které dominantně souvisí s rozdílným výsledným skórem z různých oblastí testování v mezinárodních šetřeních** (čtenářská, přírodovědná a matematická gramotnost). Index SES je tvořen na úrovni žáka takovými ukazateli, jako je dosažené vzdělání rodičů, počet knih v domácnosti, dostupnost vlastního počítače atd. Jednotlivé indexy SES (PISA ESCS; v TIMSS a PIRLS pak index domácích zdrojů pro učení) se v konstrukci či konceptualizaci drobně liší, nicméně po agregaci na úrovni krajů jejich hodnoty spolu silně korelují. To znamená, že napříč mezinárodními šetřeními a napříč časem jsou hodnoty průměrného SES daného kraje konzistentní. Lze konstatovat, že máme pravidelnou skupinu krajů s vysokým průměrným SES žáků, ale i s nízkým průměrným SES. U krajů s průměrnou hodnotou SES se pořadí napříč šetřeními může lišit. **Přestože je index tvořen na základě měkkých dat z dotazníkového šetření, na úrovni krajů velmi silně koreluje se socioekonomickým rozvojem kraje, jako je nezaměstnanost, podíl osob v exekuci, podíl vysokoškoláků, rozvodovost, výše hrubé mzdy atd.** Průměrný SES v České republice na úrovni krajů ukazují následující mapy. **Plzeňský kraj má lehce podprůměrný SES při srovnání s ostatními kraji.**

Průměrný socioekonomický status – index domácích zdrojů pro učení PIRLS 2016

Zdroj: ČŠI, mezinárodní šetření

2.1.2 Sociální kapitál

Socioekonomické rozdíly krajů dále ukazuje tzv. sociální kapitál, který dle mnoha vědeckých studií ovlivňuje nejen ekonomický rozvoj regionů, ale i výsledky žáků v testování v daném regionu. Vysoký sociální kapitál dané společnosti se vyznačuje například vyšší mírou občanského zapojování do veřejných záležitostí, častějším členstvím ve spolkových organizacích nebo jiných sdruženích či větší mezilidskou důvěrou. Na mapě lze pozorovat obdobné výsledky jako výše na mapě průměrného SES žáků